

حضور فعال آیت‌الله میانجی در عرصه اجتماع/معلم اخلاق گوشه‌نشین نبود

آیت‌الله احمدی میانجی، از شمار عالمانی بود که ضمن برخورداری از درجه بالای اخلاق اسلامی، در عرصه اجتماعی نیز توفیقاتی داشته‌اند.

آیت‌الله احمدی میانجی، از شمار عالمانی بود که ضمن برخورداری از درجه بالای اخلاق اسلامی، در عرصه اجتماعی نیز توفیقاتی داشته‌اند.

به گزارش خبرنگار مهر، مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تقریظی بر کتاب «مربع‌های قرمز» نوشتند: «ارادت راوی به مرحوم آقای حاج میرزا علی احمدی میانجی هم برای من جالب بود. آن مرحوم را حدود شصت سال به علم و تقوا و ورع می‌شناختم و به من لطف داشت.»

در ادامه به معرفی شخصیت این عالم برجسته می‌پردازیم:

آیت‌الله میرزا علی احمدی میانجی، در چهارمین روز از ماه محرم سال ۱۳۴۵ قمری، برابر با ۱۳۰۵ شمسی در روستای پورسُخلو، در چهار فرسخی شهر میانه از توابع آذربایجان شرقی دیده به جهان گشود. پدر ایشان، مرحوم حجت‌الاسلام حسین علی نام داشت و خانواده اش تا چند نسل به اهل علم می‌رسید. مادر ایشان نیز از سادات موسوی بود. زندگی در کنار پدری پارسا و مادری از خاندان علم و سیادت، از میرزا علی، شخصیتی خدایی ساخت و توشه زندگی معنوی را از همان کودکی همراهش نمود.

تحصیلات

آیت‌الله احمدی میانجی، دوران کودکی خود را در روستای سرسبز و زیبای پورسُخلو، با خاطرات شیرین در کنار پدری مهربان و مادری دلسوز گذراند تا این که ایام فراگیری دانش از راه رسید. اولین استاد او پدرش بود که مقدمات و کتاب‌های فارسی را نزد ایشان آموخت و اندک اندک خود را آماده تحصیل علوم دینی و کسب مراتب بالای دانش نمود.

وی در سال ۱۳۱۸ ش از روستای خود عازم شهر میانه شد و نزد استاد شیخ ابو محمد حجتی، مشغول یادگیری ادبیات عرب شد. هم‌چنین دیگر درس‌های حوزوی را، از محضر شیخ لطفعلی شریفی زنوزی و حاج میرزا مهدی جدیدی بهره‌مند شد.

هجرت به قم

آیت‌الله احمدی میانجی، در سال ۱۳۲۳ ش راهی قم شد تا با حضور در محفل درس بزرگان آن شهر، بر توشه‌های علمی و معنوی اش بیفزاید. ایشان در ابتدای ورود به قم، در درس آیت‌الله سیدحسین قاضی طباطبایی حاضر شد و سپس در درس‌های خارج فقه و اصول و تفسیر حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی، آیت‌الله محقق داماد، آیت‌الله گلپایگانی و علامه طباطبایی شرکت جست و با گزینش هم درس‌های مناسب که بعدها هر کدام از بزرگان جامعه شدند، راهی پر از دانش و دانایی را در پیش گرفت.

تدریس

آیت‌الله احمدی میانجی، حدود شصت سال در حوزه علمیه قم حضور داشت و در این سال‌ها در کنار تحصیل، به تدریس فقه، اصول و اخلاق پرداخت و در نشر علوم اهل بیت علیهم‌السلام، سعی فراوان نمود. ایشان در تربیت شاگردان خویش از مهارت کم نظیری برخوردار بود و تدریس آن مرد بزرگ در مراتب بالای علمی حوزه، با تمام دشواری‌هایی که موضوع درس داشت، بسیار شیرین و دلنشین بود. درس‌های اخلاق آیت‌الله میانجی در مدارس علمیه، محافل فرهنگی و دانشگاهی و نیز مسجد ایشان در خیابان آیت‌الله مرعشی نجفی قم، بسیار شورانگیز بود و بسا که حاضران در جلسه‌های اخلاق ایشان، منقلب شده و اشک می‌ریختند. موضوعات انتخابی آیت‌الله میانجی برای درس اخلاق، بسیار جالب و جذاب بود؛ موضوع‌هایی مثل شرح خطبه پارسایان از نهج البلاغه، شرح دعای مکارم الاخلاق صحیفه سجادیه و نیز شرح دعای ابو حمزه ثمالی.

آیت الله احمدی میانجی، در کنار تدریس، به تحقیق و تألیف نیز دست یازید. بیش تر نوشته های ایشان ابتکاری بود و جای آن ها در میان کتاب های علوم اسلامی، خالی به نظر می رسید. برخی از این آثار گران قدر عبارت اند از: مکاتیب الرسول صلی الله علیه و آله، مواقف الشیعه، مالکیت خصوصی در اسلام، شرح دعای ابو حمزه ثمالی، شرح حدیث ثقلین، السجود علی الارض، التبرک، الاسیر فی الاسلام، مکاتیب الائمه علیهم السلام، تحقیق کتاب معادن الحکمة و نیز نگارش مقالات متعدد در نشریات کشور.

شکوفایی، نوآوری و پویایی، از ویژگی های آثار ایشان می باشد که همراهی آن ها با خصوصیات اخلاق و انگیزه الهی آن دانشمند فرزانه، آثاری جاودانی از او برجای نهاده است.

معلم اخلاق

پر رنگ ترین و برجسته ترین جنبه زندگی آیت الله احمدی میانجی، فضیلت های اخلاقی آن عالم فرزانه به شمار می آمد. زهد و قناعت، رسم زندگی او و اخلاص و تواضع، منش او، و در یک کلام، او عالمی ربّانی در این جهان فانی بود. کلاس های درس اخلاق او در مدرسه فیضیه، حجتیه، شهیدین و بسیاری از مدارس دیگر، محل اجتماع علاقه مندان و شیفتگان بیانات آموزنده و اخلاق و رفتار خالصانه و بی ریای آن معلم بزرگ اخلاق بود.

همگام با امام در نهضت

مرحوم آیت الله میانجی، از آغاز نهضت بزرگ اسلامی ایران، همواره در قم، میانه و شهرستان های دیگر، حضوری خالصانه و صادقانه داشت و در بیش تر اعلامیه ها و بیانیه های علما، امضای ایشان نیز به چشم می خورد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز، در همان ماه های اول از طرف حضرت امام خمینی (ره) به عنوان قاضی و حاکم شرع شهرستان میانه، به انجام وظیفه پرداخت.

آن مرحوم در وقایع سال های بعد، همواره حضوری چشمگیر داشت که حضور در خبرگان قانون اساسی و چندین دوره خبرگان رهبری، از شمار آن عرصه ها می باشد.

وی همچنین در هشت سال دفاع مقدس، در جبهه ها حضور یافته و با سخنان شورانگیز خود، به رزمندگان اسلام روحیه می داد و فرزند برومند وی، جعفر نیز در راه اهداف مقدس انقلاب، در عملیات کربلای ۵ به شهادت رسید.

فعالیت های فرهنگی و اجتماعی

آیت الله احمدی میانجی، از شمار عالمانی بود که ضمن برخورداری از درجه بالای اخلاق اسلامی، در عرصه اجتماعی نیز توفیقاتی داشته اند. ایشان در عین وارستگی و پاکی، در خصوص هدایت مردم و گسترش تعالیم اسلام و راهنمایی نسل جوان احساس مسئولیت می کرد. از این رو، در سال ۱۳۴۸ ش اقدام به تأسیس مرکزی به نام «انجمن دین و دانش» در شهرستان میانه کرد و در ایام تعطیلات تابستان و مناسبت های تبلیغی، در آن مرکز به اداره جلسات علمی و تربیتی می پرداخت که بسیاری از شاگردان آن جلسات، از مسؤولان اجرایی کنونی جامعه اند. از دیگر اقدامات ایشان، تأسیس صندوق قرض الحسنه مهدیه و مؤسسات قالیبافی بانوان در شهرستان میانه است که در بهبود اوضاع دینی و معیشتی خانواده ها بسیار مؤثر بود.

هدیه ای به دوست

یکی از خاطرات شگرف از زندگی سراسر معنویت آیت الله احمدی میانجی چنین است: ایشان پس از شهادت فرزندشان شهید آقا جعفر احمدی، هنگامی که پیکر پاک فرزند شهیدش را برای تشییع و خاک سپاری به قم آوردند، در مراسم تشییع حاضر شد و پس از طواف حرم مطهر حضرت معصومه علیها السلام و اقامه نماز میت، پیکر فرزند را مشایعت کرد، اما هنگام خاک سپاری، به منزل بازگشت. به ایشان گفتند: آقا این جمعیت برای تشییع و تدفین فرزند شما آمده اند و شما به منزل برمی گردید؟! ایشان فرمودند: آن چه را در راه خدا داده ام، دیگر به دنبالش نمی روم.

مراسم شب هفت فرزند هم با شکوه خاصی برگزار شد، اما پدر در این مراسم هم شرکت نکرد و همان سخن را تکرار نمود.

مرحوم آیت الله احمدی میانجی توجه خاصی به نسل جوان داشت. خود ایشان می فرمود: «در محله ما، جمعی از جوانان سر کوچه جمع می شدند و آنجا می نشستند و مردم محله نیز از این کار آنان ناراحت بودند و از ما می خواستند که آن ها را نصیحت کنیم، ولی من این کار را نکردم؛ بلکه هر وقت از آن جا عبور می کردم، فقط با مهربانی به آن ها سلام می دادم و ردّ می شدم. مدت ها این کار را انجام دادم، تا این که روزی آمدند و گفتند: حاج آقا! اگر اجازه دهید ما می خواهیم در جلسه شما و نماز جماعت شرکت کنیم. الحمد لله نور هدایت در دل این جوانان تابید و آن ها نیز به مسجد ما می آمدند. شما هم سعی کنید با جوانان با مهربانی رفتار نمایید».

دلباخته خاندان پیامبر (ص)

یکی از ویژگی های آیت الله احمدی میانجی، علاقه بسیار ایشان به اهل بیت علیهم السلام بود. آن هایی که ایشان را دیده بودند، حتی اگر یک ساعت در محضرش حضور می یافتند، به راحتی می فهمیدند که ایشان دارای روح بسیار لطیف است و شیفتگی و دلباختگی به پیامبر و خاندان پاکش در وجود او موج می زند. آن ها که با ایشان مانوس بودند، اشک های عاشقانه آن استاد بزرگ اخلاق را در مجالس اهل بیت علیهم السلام به خوبی به یاد دارند و حق هق گریه های آن مرد بزرگ را هیچ گاه از یاد نخواهند برد.

پیام تسلیت مقام معظم رهبری

مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه ای در پیام تسلیتی به مناسبت رحلت آیت الله احمدی میانجی، شخصیت والای ایشان را چنین ستودند: «… با تأسف فراوان، اطلاع یافتم که عالم جلیل القدر و فقیه اخلاقی و پارسا و پرهیزکار، آیت الله آقای حاج میرزا علی احمدی میانجی، دنیا را بدرود گفته و حوزه علمیه قم، به فقدان این استاد وارسته و با فضیلت دچار گشته است. ایشان در شمار عالمان و برگزیدگانی بودند که علم را با عمل، و تقوا را با جهاد، و فقاقت را با تبلیغ دین، و برجستگی رتبه دانستن و تحقیق را با کمال فروتنی و زهد و کم توقعی درهم آمیخته و در عرصه دین و معنویت، هم چون میدان حضور و نشاط انقلابی، از پیشروان و گوی سبقت ربودگان بودند. آزمون شهادت فرزند، هم چون دیگر محنت های دوران مبارزه علمی و جهاد سیاسی، بر صبر و وارستگی این مرد بزرگ افزوده و اسوه ای برای فضای جوان و شاگردان و ارادتمندان ایشان پدید آورده بود».

مسافر ابدیت

سرانجام، روح والای آیت الله احمدی میانجی، پس از حدود ۷۵ سال زندگی پرهیزکارانه و تلاش در راه تحقق بخشیدن به اهداف بلند پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و خاندان پاکش، در روز دوشنبه ۲۱ شهریور ماه ۱۳۷۹ به سوی جهان جاویدان پر کشید و پیکر پاکش در روز سه شنبه، با شکوه فراوان تشییع و پس از اقامه نماز توسط یکی از مراجع بزرگوار قم، در حرم مطهر حضرت معصومه علیها السلام به خاک سپرده شد.